

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:	Vidéken:
Félévre . 6 kor — fl.	Félévre . 9 kor — fl.
Negyedévre 3 kor — fl.	Negyedévre 4 kor 50 fl.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főtér Biedermann-palota földszint, az udvarban hátul.

Bosnyák válasz Kállaynak.

Válaszul arra a tanulmány-cikkre, mely a Budapesti Szemle legutóbbi számában jelent meg és melynek a szerzőségét magának Kállay Benjámín miniszternek tulajdonítják, ma megjelent egy röpirat, melynek a címe: „Kállay és Bosznia-Herczegovina.“ Irta egy travniki mohamedán.

Örömmel és megelégedettség-gel emeljük ki mindenek előtt a röpiratból azt a szimpatikus hangot, melyről az rólunk, magyarokról szól. Ez a hang nem tettetés, nem póz, nem lehet ravasz számításból alkalmazva. Hiszszük, hogy a röpirat szerzője Bosznia és Herczegovina egész népének nevében szól, amikor barátsággal beszél a magyar nemzetről, a magyar közvéleményről, a magyar sajtóról, a magyar törvényhozásról és hiszszük, hogy föltétlenül őszinte a röpirat szerzője, amikor visszatartja a Szemle cikkének azt az állítását, hogy a bosnyák-herzegóc mohamedánok jó reálpolitikusok, akik magyarbarátoknak mondják magukat, azért, mert ez nekik így

hasznos. A mohamedánok — mondja a röpirat — igenis elégedetlenek, mert az ellenkezőre semmi okuk sincsen, mert türehetetlenek tartják, hogy tradícióikat mibe sem veszik, hogy szokásaikat ne respektálják, hogy csak kötelességeik legyenek, jogaik pedig nem. Küzdenek a mai tarthatatlan állapotok ellen, de minden ténykedésükben a törvényességet tartják szem előtt és eszük ágában sincs, hogy zavargásokat okozzanak, már csak azért sem, mert jól tudják, hogy ezzel nagy örömet szereznének a kormánynak, amely sietve ragadná meg az alkalmat, hogy az emberek közé lövessen és puskagolyókkal hallgattassa el azokat, akik panaszkodni mernek.

Czéljuk Boszni és Herczegovina mohamedánjainak, hogy megkapják a mohamedán egyházi autonómiát, hogy a horvát propagandával ne zaklassák őket, mert ők utálják mindazt, ami horvát és hogy szokásaikat, jogaikat, tradícióikat respektálják.

Kívánják, hogy a vakufok kezelése az övék legyen, mert óhajtásuk, hogy az alapítók inten-

tióinak megfelelően oly czélokra használhassák fel ezeknek az alapítványoknak a jövedelmét, amely a mohamedánság érdekében való és hogy megvalósíthassák a szükséges reformokat iskoláikban, melyek ma száználmas állapotban vannak és melyekért a kormány semmit sem tesz. Kívánják, hogy a vakufokat ők kezelhessék már csak azért is, mert egyáltalában nem látják a mohamedánság érdekében valónak, hogy az alapítványok jövedelmét az osztrák politika czéljaira használják fel.

Kifejti a röpirat, hogy nemcsak a mohamedánok elégedetlenek, hanem a görög-keletiek is és épp most van tervben, hogy e két elem egy erős párttá tömörülve, egyesült erővel iparkodjék a sérelmes állapotokat megszüntetni.

Az őszzsel — mondja a broszür — a mohamedánok újabb kísérletet fognak tenni, hogy panaszaikkal ő felsége elé járulhassanak és ha e czéljukat megint nem érhetik el, petícióval járulnak a magyar parlament elé, mert csakis ettől várják helyzetük szanalását.

Az „öreg malom“.

Irta: Sehausehek Gábor.

Régen volt az, mikor emberkéz formálta azt a szigetet, melyen az „Öreg malom“ épült. Ott van valahol azon a nagy síkságon, mely a Vértestől nyulik lefelé a Dunáig, melyen gyönyörű vizivadások estek valamikor, mikor még lép és mocsár volt az egész. Azután jöttek a kubikosok, megásták a „kanálist“ és a ruczák költő helyén Kanaán került a napvilágra.

A csatorna főágán ömlött a víz a kezek alá, a mellékágon volt a „zugó“, mely száraz időben gyűjtötte és felszortította a vizet.

A kis szigeten meg az őseréjű földben a két viz hüvös párájától százszor szebben nőtt minden növény, mint odakinn az ákáczosoktól szegélyezett táblákon. A legforóbb nyáron is hüvös árnyékot tartottak az ezüstös levelű nyárfák, melyek túlnőttek a halvány fűzfák meg a haragoszöld égerfák törzsein.

Odajárt örletni az egész vidék, hiába állították a szomszéd árendás is malmot, hiába ígérte, hogy kevesebb vátot vesz,

mihaszna parolázott a módosabb gazdákkal. Odaszoktak régtől az emberek, a nagy eperfa alatt a hüvösben oly jóízűen lehetett várakozni, a molnár-gazda becsületes volt, a malom urának még mindig volt egy-egy jószava az ő népéhez.

Voltam én is ott, mikor a nagyváros zugása, örült hajszája elbocsátott; ott pihentem meg az alakoskodással, vállgörnyesztő munkával teli élettől.

Megújodva, megedzve tértem onnan meg, új erőt merítettem abból a körből, hol a barátság ringatta el felzaklatott lelkeket, hol még az utolsó szolgálóembernek is oly egyenes az eszejárása, mint a milyen szép asszonyaik sugár termete, ringó járása.

Minden szegletnek, minden fordulónak meg volt a maga neve, mindenikhez fűződött valami emlék.

Ugy száz lépésnyire van az országút, melynek árkan a „lábfelhúzó“ hidon lehet bejönni. Egyedül áll a malom, messze vannak a falvak, ugyancsak erős komondorokat tartottak ott régen is. Mihelyt egy szekér vagy szán bekanyarodott a malom felé, kirohant az egész társaság és a lábait gyanutlan lóggató kocsis örülhetett, ha csak a

csizmáját rántották le. Hozzászoktak, rendénvalónak találták, de emlékezetüül elke-rezstelték a hidat „lábfelhúzó“ nak.

A kanális szélén meg ott horpadozott a „graucisár domb“; domb volt biz az valamikor, mert Kálóczy Jóska huszonegyet pusztított el a veresköponyesekekből.

Arra vonult az egész tábor negyvennyolcban a kavicsos országuton. Fehér waffenrokkok, a Jézus—Mária huszárok dolmányai, a szerzésának veres köponyegei vonultak Pákozdi és Ozora felé a „porolára.“

Néhány távoli major tetejéből a nedves levegőben lassan szállott fel a gyujtogatás füstje; a csapatok sorain egy-két sikoltás, meg lövés hallott keresztül.

Valamelyik asszonynak tán akkor vágta le a gyürös ujját, a majorost meg lőtték le a ház küszöbén.

Kálóczy onnan nézte a malom felső szobájából; ezt kellett neki megérni, neki, a megyei hazafias párt vezérének, hogy most robotba verekedni hajtott csócselék éget, rabol az ő szemeláltára.

— Megállj Krobóti! Mindenki elmene-kült a malomból, nem volt vele, csak a

Ifj. NEUMANN M.

Alföldi Takarékpénztár épületében a „BIKA“ szállodával szemben.

Ajánlja az iskola év kezdetével a t. szülők figyelmébe dusan felszerelt férfi, fiu és gyermek ruhák nagy raktárát — legolcsóbb árban.

A kínai bonyodalom.

— Távirati tudósítás. —

London, szeptember 10. A „Daily Graphic“ szerint a hatalmak az orosz javaslat dolgában főleg Salisbury lord véleményét várják, a ki csak akkor fog a kérdésben dönteni, ha fűrdözéséről visszatér Londonba. Jellemző, — mondja a nevezett lap, — hogy Oroszország szintén vár és habár javaslat tétel óta már több mint két hétmult el, még egy orosz katonát sem vonakoztak vissza Pekingből.

Paris, szeptember 10. A „Figaro“ elismeri, hogy Németországnak, mint-hogy követét meggyilkolták, különös elégtételre van jog. Németország a többi hatalmak csapatainak visszavonulása után is erős helyőrséget fog hagyni Pekingben, a hová Waldersee csapatainak élén ünnepélyesen be fog vonulni.

Paris, szeptember 10. A nagy lapok, dacára az orosz-francia szövetségnek, mind Peking kiűritése ellen irnak. A „Temps“ vezércikkében azt mondja, hogy nem volna ügyes dolog Pekingből addig kivonulni, míg a béketárgyalások alapja nincs megállapítva.

Pétevár, szeptember 10. Feltűnést kelt a „Rossija“ cikke, melyben követeli, hogy Oroszország vegye át a protektorságot Mandzsouria fölött és az ottani kínai csapatokat, melyek az oroszok ellen küzdöttek, fölkelőknek tekintsék és a hadijog szerint büntessék.

London, szeptember 10. A „Standard“ jelenti, hogy Csing herceg, a kit a békebizottság tagjának neveztek ki, még nem mehetett Pekingbe, mert betegen fekszik Sansiban. Cseng márki és 30 más kínai főhivatalnok azt sürögnyözte Li-Hung Cságnak, hogy siessen Pekingbe, minthogy a császárné

senkit sem bizott meg a kormányzással és így mindenütt nagy fejtelenség uralkodik.

Sangháj, szeptember 10. A postával számos elkésett jelentés érkezett a tonkui kábelhivatalnak egyidejűleg küldött hírével együtt, hogy a hivatal öt nap óta hátralékban van távirataival és más munkát nem intézhet el. Pekingi jelentések azt mondják, hogy Csing herceg titkára és a spanyol követ mint a diplomáciai kar dojenje értekeztek egymással. E hó 1-én a kungli-jámen főtitkára és egyik tagja értekezett Macdonald angol követtel és e közben azt mondták, hogy Csing herceg megérkezését e hó 3-ára várják. E látogatást a béketárgyalások előhírókének tekintik. Továbbá jelentik, hogy egy héttel azelőtt követek és a tábornokok a szent város lerombolásáról tanácskoztak, minthogy a kínaiak elmulasztották, hogy békejavaslatok tegyenek. Az oroszok határozottan a lerombolás mellett nyilatkoztak, a többi hatalmak képviselői azonban kijelentették, hogy előbb megkérdezik kormányaik. Az angolok ellentállás nélkül megszállták Fengtait. 300 amerikai lovas a császári vadászkeretben 600 boxert szétszórt, közülök 30-at megölt és sokat elfogott a fegyvereket és zászlókat zsákmányolt. Az oroszok és japánok bejárták a környéket 20 mérföldnyi távolságra Pekingtől délre. Sehol sem találtak boxereket. Az ujonnan érkezett orosz, francia és japán csapatok e hó 1-én Tienzienből Pekingbe nyomultak elő. A tengerparttól Pekingbe vezető táviratsodronyokat naponta elvágják a boxerek. Az összeköttetés fele időn át meg volt szakítva. Az oroszok és japánok által küldött kivételével az összes táviratokat az angolok és amerikaiak által létesített táviróvonalon továbbították.

POLITIKAI HIREK.

Beszámoló. Weisz Berthold országgyűlési képviselő szombaton Apáczára érkezett, a hol nagyszámu választók élén Boda Samu üdvözölte. Weisz Berthold ezután hosszú kocsisor élén Nagy-Ajtára utazott. A helység bejáratánál emelt diadalkapu előtt a választók nevében Benedek Zoltán orvos köszöntötte a kerület képviselőjét. Vasárnap délelőtt nagy közönség sereglett egybe, hogy meghallgassa a beszámolót, melynek megtartására Kovács Gábor ügyvéd kérte fel a képviselőt.

Elnökválasztás az Egyesült-Államokban.

— Távirati tudósítás. —

Mint Washingtonból jelentik, Mac Kinley elnök forma szerint elfogadta a köztársasági párt jelölését az elnökségre.

A levélben, a melyben ezt kijelenti, teljesen hozzájárul a köztársasági konvent programjához, azután védelmezi a kormánynak a Fülepszigeteken követett politikáját és végül azt mondja, hogy az Egyesült Államok Kínában szorosán ragaszkodni fognak azokhoz a célokhoz, a melyeket már maguk elé tűztek.

Amerika hálás katonái, tengerészei és tengerészkatonái, valamint a többi népek és fajok összes vitéz fiai iránt, a kik, bár hazájára és nyelvükre nézve idegenek, mégis egyesültek velünk e szent misszióra, melynek sikere a világot a legnagyobb örömmel töltötte el.

VIDÉK.

Halálos szerezésként. Iglóából táviratozzák: Neubauer Valent szepes sümegi illetőségű munkást, a ki az itteni fafűrésztelepen dolgozott, egy gőzgépnek a kereke, amely körül végzetlenül forgolódott, magával ragadta és mire a gépet megtudták

régi szolgája, kit huszárfőhadnagy kora óta nem bocsátott el magától. — Töltsd meg Csóka valahány zsákunk van.

Szép gyűjtemény volt, a gazdájuk a legkitünőbb lövők közé tartozott, ki fél kézzel tartott puskával is lelőtte a járó madarat.

A négyes sorban menetelő granicsárok egymásután kapták a golyókat, egy sem ment hiába.

Míg a malomig ért a sebtében kiküldött század, elhullott huszonegy, betörték a malom ajtaját, vad ordítással keresték halálra a vakmerő puskasókat. Nem találtak senkit, pedig feltörtek, dultak mindent.

Ott feküdtek a kerék zugó pallói alatt a hús vizben, kezükben a törökkés, hogy élve meg ne kapják őket.

A granicsárok felakarták gyujtani a malmot, de az utról gyülekezőre harsogtak a trombiták, lövések hallatszottak, elkorodott az egész népség.

Két magyar huszár vágatott végig a horvát táboron, melynek eleje már pihent, lőttek rájuk, de egymástól nem mert mind-egyik, úgy, hogy az egyik megszabadult és hirt vitt Perczelnek. A két Szabó fiu volt;

Péternek összevagdalt hulláját ott őrizi valami kőszobor a „Péter-dűlön.“

Kalóczy elkerülte a haditörvényszéket, itt lakott az „öreg malomban“ abban az időben, mikor kétségbevonták, van-e még a nagyarnak Istene?”

Elfogta őt is azoknak az időeknek tomplutsága, mely annyi élénk lelket, fényes szellemet meglepett. Egyet mégis kért a némettől, meg is kapta nagy nehezen, fegyvert tarthatott.

Szép özése volt a Vértes alján, sajnálta volna bitangra hagyni. Ott kapta rajta Ragyás Boross Pistát, mikor éppen egy sutát nyuzott. Hurokkal fogta a gyalázatos, a szegény állatot. Kalóczyt elfutotta a mérge, iszonyuan megverte a Ragyást.

Négy hét mulva betörték a malomba mire Kalóczy felébredt csak az öreg Csóka jajkiáltását hallotta: hamar lekapták puskáját, de ideje se volt felkelni beszakították az ajtót.

Két lyuk az ajtófélfében, meg néhány sötétebb hely a „véres szoba“ padlóján beszélt, hogy mi történt.

A kitünő lövőt életében először hagyta cserben ügyessége, golyói az ajtófélfébe mentek, őt meg ott vágták össze baltákkal.

állítani, teste teljesen szétroncsolódott. — Azonnal meghalt.

A h.-bőszörményi gyógyszerár ügye. Régóta húzódik már a h.-bőszörményi gyógyszerár ügye. Arról van szó, kinek adják oda a gyógyszerár jogát. A város képviselőtestülete nem régen tartott ülésén Dermár Pált ajánlotta a gyógyszerári jog tulajdonosának. Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága ma tartott ülésén a község ezen határozatát alapos indokok alapján megváltoztatta s a gyógyszerári jogot másodszeri szavazás után, mikor is az általános többség meg volt, Bernáth Miklósnak javasolja megadni. Valószínű, hogy a miniszter a közigazgatási bizottság álláspontjára helyezkedik s az ő felterjesztése értelmében fog dönteni.

Öngyilkosság a szülői dorgálás miatt. Szegedi levelezőnk írja ezt az érdekes históriát: Gáspáryné, lugosi lakosnő, valamiért megdorgálta hetedik gimnáziumba járó fiát, a ki nyersen felelt vissza az anyjának. Az anya persze erőiesen rendreutasította a magáról megfélemedezett fiút, sőt kitagadásal is fenyegette, mire ez forgópisztolyával melbe lőtte magát. Most haldoklik.

Kocsin a halálba.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, szept. 10.

Tegnap délután a Zugliget felé vezető uton vágatva haladt Budakesz felé egy kocsi. Marschall Ferencz negyvenéves ügynök üzleti dologban sietett és a kocsist ugyancsak biztatta. Az ut azonban meglehetősen rossz volt és egy nagyobb zökkenésnél a ruganyos ülés kidobta Marschallt a kocsiból és eszméletlenül terült el a kavicsos országuton.

A telefonon előhívott mentők a lehető leggyorsabban, de mégis késő érkeztek meg, mert Marschall Ferencz akkorára kiszenvedett.

Halálát, amint a megajtott orvosi vizsgálat kiderítette, az esés következtében szenvedett agyrázkódás okozta. Holttestét beszállították az orvostani intézetbe.

Marschall Ferencz családját rögtön értesítették a gyászestéről.

Takács Zoltán és bűntársai.

— Távirati tudósítás. —

A fővárosi rendőrség még mindig lázas tevékenységgel folytatja a vizsgálatot a bankóhamisítók ügyében. Jeszenszky detektiv-főnök helyettes rendelkezésére tegnap még néhány detektiv elutazott Sárospatakra. Jeszenszky Sárospatakról tegnap Sátoralja-Ujhelybe ment, a hol állítólag szintén voltak Takácsnak bűntársai. A detektiv főnök helyett a járási szolgabírók és a csendőrség is támogatják kutatásaiban.

Eddig megállapították, hogy Takácsnak ugyszólván az egész alföldön voltak bűntársai. Különösen Mezőturon, Hódmezővásárhelyen, Békés-Cyulán, Csabán, Kecskeméten, Szolnokon és Csongrádon voltak élénk összeköttetései. A nyomozás leginkább a tanyákon folyik, mert állítólag több tanyán vannak bankóprések elrejtve.

A vizsgálat előrehaladását nagyban előmozdította Szabó Sándor sárospataki gazda vallomása, a ki igen töredelmes és részletes vallomást tett. Szabó a fiát is kiszolgáltatta a törvény embereinek. Bevallotta, hogy Takács az Imre fiával június hó közepe óta gyártotta a hamis bankókat a Sárospatakon kívül eső tanyán. Az öreg Szabó állítása szerint ott 243 darab százast gyártottak. Takács Zoltán azonban csak akkor akar velük osztozni, hogy ha értékesítették már a hamis bankókat. A vizsgálat eddigi adataiból következőleg, még egy egész csomó letartóztatás várható.

Dr. Takács Zoltán és négy bűntársa: Bálint Ferencz, Csapó József, Oravetz János és özv. Kordáné tegnap óta már tudvalevőleg a törvényszék fogházában vannak. A vizsgálatot dr. Fleischer Kornél bíró folytatja ellenük, a ki még tegnap nyomban ki is hallgatta valamennyiüket. Takács és a többiek is épp úgy vallottak, mint a rendőrség előtt. Rövid kihallgatásuk végével a vizsgálóbíró határozatot hirdetett ki előttük, elrendelvén az előzetes letartóztatást mind az öt fogolylyal szemben.

A határozatot dr. Takács és a védője, dr. Vaisz Sándor megfelelőbezték és írásos felfolyamodást nyújtott be a többi vádlottak védője, dr. Hellebranth is. A törvényszék, a bejelentett felfolyamodások következtében, valószínűleg még ma határozni fog a fogság kérdésében, de nem szenved kétséget, hogy csak megerősíti a vizsgálóbíró döntését.

SZÍNHÁZ.

A debreczeni színtársulat tagjai. Komjáthy János színgazgató bejelentette a színházbizottságnak a debreczeni színtársulat működő tagjait. A bejelentés az egyes szerepkörök meghatározásával történt meg. Eszerint a szept. 29-én kezdődő színi évadban a következők lesznek színtársulatunk működő tagjai:

Női személyzet: Breznay Anna anyaszínésznő. Szigeti Lujza anya és énekes komika. Kiss Irén vigjátéki anya és salon komika. Komjáthyné Závodszy Teréz hősnő. Fáy Flóra szende és hősnő. T. Halmi Margit szende és szubrette. Szabó Irma naiva. Bódi Ella drámai opera és coloratur énekesnő. F. Kállay Lujza népszínmű és alt énekesnő. Perényi Margit

subrette énekesnő. Sárosi Paula subrette énekesnő. Galyas Paula énekesnő. Bárdos Irma segédénekesnő. Országh Bertalanné, Makrayné Aranka, Cserényi Adél segédszínésznők. Magda Eszti, Bartháné Linka, Kovács Fany, Lévai Ilon, Znojenszky Gyuláné, Schuster Mariska, Cserényi Margit, Antalfi Antalné, Sziklai Miklósné, Sziklay Valér kardaloszók. Nagy Gyuláné magántánczosnő. Hegyi Julia, Hódy Anna magán és kartánczosnők.

Férfi személyzet: Komjáthy János hős és jellemszínész. Nagy Gyula kedélyes apa és jellem. Pataky Béla szerelmes és bonvivant. Bartha István drámai apa és intrikus. Ifj. Szathmáry Árpád kedélyes apa és komikus. Sziklay Miklós tenor buffo, komikus. Csátár Győző bass buffo, apaszínész. Karacs Imre tenorista. Rubos Árpád naturbursch, II. tenor. Környei Béla, Péchy László baritonisták. Odry Árpád hősszerelmes és társalgó. Tanay Frigyes bonvivant. Bay László énekes és II. szerelmes. Makray Dénes, Antalfi Antal, Burányi József, Nagy József, Pálfi Bertalan, Lendvay Ödön. Bay Sándor, Szabó Sándor, Sertőzy György, Faludi Béla, Herczeg Sándor, Halász Ferencz kardaloszók és segédszínészek.

Vizsgálat a színházban. A színházépületben a jövő hét során vizsgálatot tart a tűzrendészeti bizottság, hogy meggyőződjék róla, rendben van-e minden a tűzrendészeti szempontból nem kell-e valamelyes sürgős intézkedést tenni.

A vasárnapi premier bérlet.

Lapunk vasárnapi számában mi is megemlékeztük Komjáthy János színgazgató ama reformtervezetéről, amelylyel Debreczenben a vasárnapi premier előadásokat rendszeresíteni kívánja. A színgazgató eme reformja azonban egy kis akadályba ütközött, amennyiben erre előzetesen nem kérte ki a színház-bizottság javaslata alapján a tanács beleegyezését. Ahogy Komjáthy értesítése alapján a vasárnapi premier előadásokra vonatkozó tervezet s utána már a bérlti feltétel is megjelent, élénken kezdtek pertraktálni a városházán, hogy ilyen reformot a színgazgató a színház-bizottság meghallgatása nélkül nem léptethet életbe. Tegnap pedig táviratban értesítették Komjáthy Jánost, hogy a vasárnapi premier előadások bérletfeltételeit addig nem közölheti a közönséggel, ilyen bérletrendszert addig nem léptethet életbe, míg előbb tervezetét a színház-bizottság elé be nem terjeszti s ennek javaslata alapján a végrehajtáshoz tanácsai beleegyezést nem kap. Ilyentőmán tehát Komjáthy Jánosnak előbb be kell jelenteni a színházbizottsághoz, hogy milyen új bérletet kíván rendszeresíteni s csak ha a bizottság jónak látja azt, lehet belőle erre a színi-évadra valami.

Tisztelt háziasszonyok figyelmébe

Az őszi nagytakarítások idejére szíves figyelmébe ajánlom üzletemet legbevásárlásainál. Legjobb gyártmányokat tartok Borostyán, Szesz és pillanat alatt száradó Linoleum lagokban tisztelettel Deutsch Lajos előbb Varga Lajos Piacz-utca 38.

Műkedvelő előadás. Iparos ifjakból álló műkedvelő társaság a Margit-fürdő disztermében vasárnap este előadja Felhő Klári című népszínművet. Az előadás után a Kaliczky testvérek játszásk el a Mézes-hetek után című kis vígjátékot. Az előadást Veres Tóni zenéje mellett tánczigalóm követi.

Színházbizottsági ülés. Debreczen város színházbizottsága szombaton délután három órakor Komlóssy Arthur főjegyző, polgármester helyettes elnöklete alatt ülést tart a város háza nagytanácstermében. A bizottsági ülésen Komjáthy János színigazgatónak a társulat névsorát feltüntető bejelentését tárgyalják s a bizottság arra mond véleményt.

A debreczeni színeszet állandósítása. Táviratban adtunk hírt arról, hogy a kormány a vidék hat nagy városában a színeszet állandósítását tervezi. Az állandósítást állami szubvenzióval kívánja elősegíteni. A kidolgozott tervezet szerint Debreczen ezen a czímea tizezer forint évi segílyt kapna. Igényt tarthat a debreczeni színigazgató ezenkívül további háromezer frtnyi segílyre az operai előadásokért. Természetesen a zenekar és az énekkar kibővítésének kötelezettsége mellett.

Földszinti vagy első emeleti páholyt keresek az egész időnyre. Szíves értesítést kérek a lap kiadóhivatalához, ahol czímem megtudható.

Abc a fejtetön és a harisnyában.

— Kéjst tudósítónktól. —

Vannak emberek, a kik egész életükön át kitünő eszmékben szenvednek. Így egy fővárosi ur is, a ki eddig már több, mint hetven tervet nyújtott be a kultuszminisztériumhoz. Most újra egyet, amelyben nem kevesebbről van szó, miethogy a gyermeket meglehet tanítani olvasni anélkül, hogy a betűket ismerné. Két tervet ajánlott a minisztériumnak elfogadásra.

Az első: „abécze a fejtetön“ és a második: „abécze a harisnyában.“ Mindkettő elég eredeti és tegyük hozzá érdekes is.

De kezdjük az első, amit maga a módszer feltalálója a következő magyaázatokkal kísér: „Megfigyeltem, hogy a gyermekek egymás nevét milyen könnyen és milyen hibátlanul tanulják meg.

El nem feledné, hogy ez a Kovács, ez a Svare és az ott a kis Palolai. Erre alapítom tervezetemet. Elnevezem a gyermekeket és azt mordom: te fiacskám mától fogva nem vagy Svare, hanem A, te meg — nem vagy Kovács, hanem M és te — te kis Móricz, nem vagy Cohn, hanem Z és így tovább.

Szóval az osztályban név gyanánt elosztom a betűket; gyakorlatkép pedig felszólítom őket: állj ide Z, ülj le B; jöjjön ide K! Mikor már ezzel rendben vagyok — rátérek az olvasási módszerre. Kihivom az A-t, a B-t, az O-t az az r-et és elkezdjük az olvasást. Ráteszem kezemet az a fejére és elmondatom az osztálynak: a. Tovább megyek és a b fejére teszem a kezemet, a

honnan lassan az o-ra és az r-re emelem és így olvastatom: a b o r, bor! Mikor az olvasás folyékonyan megy, akkor csak játék az irástanítás és pedig olykép, hogy bemutatok az osztálynak egy macskát és bemutatom ugyanazt képbén is. Megmagyarázom az osztálynak, hogy amint a macskának, úgy az a-nak b-nek is van képe. Megmagyarázom, hogy ezt a képet betűnek hívják és felrajzolom őket a táblára. Így könnyen és gyorsan elsajátítják, amit a tapasztalat majdan bebizonyít.

Ez az a módszer, a melyet röviden, „abécze a fejtetön“ névvel ruháztam fel.

A másik módszerem, amelynek „abécze a harisnyában“ a neve alapjában véve sokban hasonlít ehhez, de különbözik abban, hogy egyben tánczolni is megtanulnak a növendékek.

Ugyanis hosszabb megfigyelés után rájöttem arra, hogy a gyermekek nagyon szeretnek tánczolni, ugrálni. Módszerem tehát akkép alkottam meg, hogy a betűket lerajzoltatom a földre és a növendékekkel olyan alakban eltánczoltatom. Lerajzolom például az A-t, amelynek azután minden szárnyán kedvesen lejtenek végig a tanítványok és így sorra végig az egész abéczt.

Ennek a módszernek rendkívüli előnye az, hogy a gyermekek a tanítás mellett mulatnak és edződnek is.

Ugy mutatja be a föltaláló a maga terveit, a melyeket elfogadásra ajánl s amelyen a minisztériumban napok óta kacagnak. Különbén a terv nem nagyon rossz, csupán a tervező tanító ur figyelmét kerülte ki egyik másik fontosabb dolog.

Így többek közt elfeledte megmagyarázni, hogy az első módszernél, amelyet ő „abécze a fejtetön“ névvel tisztelt meg, — mi történik akkor, ha egyik-másik betűkiszasszony hexenschusst kap és így nem vehet részt a mondatban?! Mi történik akkor, ha a kis k-nak fogat huznak és okvetlenül szükség volna rá!!

A másik módszer, amelyet a tervező „abécze a harisnyában“ névre bérált sokkal szebb és okosabb dolog, de ennél meg az a bökkenő, hogy a szülők tiltakozni fognak ellene, mert rengeteg „czipőt“ pusztítának el a kicsinyek, míg a nagy L és kis ty betűket helyesen tudnák eltánczolni.

UJDONSÁGOK.

* **Istentisztelet.** A gör. kath. hívek ma délelőtt kilencz órakor istentiszteletre gyűlnek össze a róm. kath. temető kápolnájában Keresztelő szent János ünnepe alkalmából. A szent misét Papp János gör. kath. lelkész tartja.

* **A tanári kör társasvacsorája.** A debreczeni tanári kör folyó hó 9-én tartotta ez iskolai évben első társas összejövetelét dr. Fináczy Ernő miniszteri osztálytanácsos tiszteletére, aki mint az ev. ref. főgimnázium érettségi vizsgálatához küldött kormányképviselő idő előtt városunk-

ban. A társasvacsorán a helybeli középiskolák tanárai majdnem teljes számmal megjelentek az Angol-Királynő külön éttermében, a hol a kiváló vendég többfelől részeseült tisztelői által őszinte üdvözlésben. Elsőnek Dóczy Imre, a tanári kör elnöke köszöntötte fel, mint a magyar pedagogia művelőjét és mint a középiskolai ügyosztály egyik vezérférfiát. Majd Siska Sándor kollégiumi igazgató fejezte ki elismerését Fináczy, mint érettségi biztos iránt. Felszólaltak még Beczner Frigyes, Nagy Zsigmond tanárok és Fazekas Sándor reáliskolai igazgató, a kiknek válaszul Fináczy osztálytanácsos maga is többször megragadta a szót, kifejezvé a debreczeni iskolák és a debreczeni tanári kör iránti nagy érdeklődését és elismerését. Dr. Fináczy a debreczeni tanárságban a legjobb emlékeket hagyva maga után, tegnap reggel a gyorsvonattal utazott vissza a fővárosba.

* **Szabadság után.** Körner Adolf, városi tanácsnok egy hónapi szabadsága után hivatalát tegnap ismét elfoglalta.

* **A tanács a megnyitási ünnepélyen.** Az ev. ref. főiskola összes tanszakainak megnyitási ünnepélye ma délelőtt fél kilenczkor veszi kezdetét. A megnyitási ünnepélyen a tanács tagjai is részt vesznek Komlóssy Arthur polgármester helyettes vezetése alatt.

* **Érettségi vizsgálat a főiskolában.** A debreczeni ev. ref. főiskolában e hó 8-án és 9-én tartották meg a pótérettségi vizsgálatot Dóczy Imre igazgató elnöklete és Dr. Fináczy Ernő kormánybiztos jelenlétében. Teljes érettségi vizsgálatra jelentkezett 7 tanuló. Az írásbeli alapján egy évre elutasítottak kettőt, szóbelire boosítottak ötöt. Ezek közül három jól érett, kettőt pedig egy évre visszavetettek.

* **A korcsmárosok iparendélye.** A pénzügyminiszter a napokban érdekes határozatot hozott egy felmerült vitás ügyben. Kimondotta, hogy a korcsmaüzlet gyakorlásához a pénzügyi hatóság engedélyén kívül, iparendély nem szükséges.

* **Debreczen menyasszonyai és vőlegényei.** Debreczenben legutóbbi kimutatásunk óta jegyet váltottak: Szendrey József kőművessegéd Katona Juliannával, Bán János asztalossegéd Szász Katalinnal, Németi József kőművessegéd Diós Eszterrel, Idzsák Sándor fodrász Andressz Ilonával. Szabó Ferencz kefégyári munkás Papp Juliannával, Barna János napszámos Szakál Zsuzsánnával, Cuta András napszámos Kis Zsuzsánnával, Vida József napszámos Szabó Zsuzsánnával, Szenté József államvasuti géplakatos Réday Annával, Balogh József népenész Erdős Zsuzsánnával, Farkas Miklós ác-segéd Apródi Máriával.

* **Enged a sertésvész.** A földmívelési miniszter mai jelentése az ország állategészségügyi állapotáról már sokkal vigasztalóbban hangzik. A sertésvész által fertőzött községek száma 44-gyel kisebb, mint a múlt héten volt, de még mindig 1285 köz-

Úrak figyelmébe!

Ruháinkat a legújabb divat szerint a legolcsóbb szabott Weisz Adolf árak mellett posztókereskedőnél szerezhetjük be. Kossuth-u., Első debreczeni Takarékpénztár-ép.

ségben pusztított a sertések közt a vész, a sertésorbáncos községek száma is 9 czel fogyott s ma már csak 246. A többi állati járváynál állandó a javulás.

* Halálozás. Balogh József, életének 40-ik, boldog házasságának 12-ik évében, vasárnap elhunyt. Temetése 11-én d. u. 3 órakor lesz a Nagy Hatvan-utca 6. számú háztól. Az ev. ref. egyház szertartása szerint tartandó rövid ima után a Kossuth-utcai temetőben helyezik örök nyugalomra.

* Aki mindenáron ölni akar. Nagy riadalmat keltett tegnapelőtt a Homok utcán Csonka István, aki egy éles késsel kezében rémitgette családját tagjait és az egész ház népét. Zárkózott, bujt előle mindenki, míg végre a házbeli veszedelmes helyzetére a szomszédok hívták fel az arra czirkáló rendőrök figyelmét. A rendőröknek ugyan nehéz helyzetük volt, míg Csonka Istvánt megfékezhették s ártalmatlanná teheték. A rendőrséghez történt beszállítása után tünt ki, hogy Csonka István elméje elborult s a szegény ember örülési rohamában akart mindenáron ölni. Rendőri intézkedésre azután beszállították a kórház megfigyelő osztályára.

* A Polgári Kerékpáros Egyesület folyó hó 9-ére tervezett nemzetközi versenyét kedvezőtlen idő miatt nem tarthatta meg. A verseny ugyanazon sorrendben folyó hó 16-án vasárnap délután 3 órakor fog megtartatni. Hogy az idő ezen minden tekintetben érdeknek ígérkező verseny megtartását megakadályozta, nem rontott a jövő vasárnap megtartandó verseny sikerén, mert a levezett bajnokok annál biztosabban lejönnék városunkba, a mi versenyzőinkkel mérkőzni.

* Eljegyzés. Ungár Jenő magánhivatalnok eljegyezte ifj. Kellner Dávid fatereskedő kedves leányát, Bellát.

Kézgyéssítő oktatás. A „Kézgyéssítő Egyesület” tanműhelyében (Bethlen-utca 3. szám alatt) az agyag- és kartonmunka-tanítás folyó hó 11-én délután kezdetét veszi. Tanórák hetenként kétszer, szerdán és szombaton délután 2 órától 4-ig tartanak. Beiratkozhatnak bármelyik szakra elemi iskolai V. és VI. osztályu, valamint középiskolai tanulók. Tandíj 1 hónapra 60 fillér. Minden egyes, teljesen elkészített munka az iskolai év végén a tanuló tulajdonába megy át.

* Betörés a Hatvan utcán. Vasárnap éjjel ismét egy betöréses lopás történt Hatvan-utcán Deutsch Albert fűszerkereskedésébe tört be egy ismeretlen tettes s a kasszát fel-feszítve, abból 8 frt készpénzt elemelt. A tolvaj valószínűleg még zárás előtt rejtőzött el a boltban s így követte el vakmerő betörését. A rendőrség keresi.

* Kik akarnak pályázni? A debreczeni kereskedelmi és iparkamara a következő pályázatok közzétételére kérte fel lapunkat: A debreczeni m. kir. dohánygyár négy munkaterme 130 czm. magas faburkolattal

lesz ellátandó, mely munkát kivételére f. hó 13. lejáratával nyilvános árlejtés tartatik. A m. kir. államvasutak igazgatósága az egy évre szükséges vasuti kéreg menetjegyek beszerzésére f. hó 14. iki lejáratával árlejtést hirdet. Szükséglet 30 millió darab.

* Egy családapa kérelme. Egy jobb nevű, kevéssel ezelőtt még nagyon jó viszonyok közt élt, de utóbb tönkre ment debreczeni kereskedő fordul a közönséghez, hogy bármilyen szerény alkalmazással tegyék lehetővé, hogy családját eltarthassa. Czime megtudható a kiadóhivatalban.

* Az aradi vendéglős congressus. A vendéglősök holnap és holnapután tartják IV. orsz. congressusukat s ezzel kapcsolatban a nyugdíjgyűlés III. ik közgyűlését. Debreczenből a ma reggeli gyorsvonattal elutaztak: Hauer Bertalan ipartársulati elnök, dr. Benedek János jogtanácsos, Németh András, Milleker Lajos, Eröss Jakab, Kemény János, Sporny Gyula, Zbignovics N. szaktársak. Két szép koszorút is vittek magukkal; egyiket a szabadság szoborra, másikat az aradi vesztő helyre teszik. Az óriás koszorúk felírása nemzeti és debreczeni színes: „a vértanúk dicső emlékezetének — a debreczeni vendéglősök ipartársulata”; a másikon: „a szabadság vértanuinak — a debreczeni pinczerek”. Mindkét koszorút a jogtanácsos helyezi el beszéd kíséretében.

* A cipészek multságán a következők fizettek felül: Szikszay Gyula 10, Varkoly József 6, Kohn Lipót, Nagy János, Nagy Lajos, P. Nagy Lajos és Stiber János 5-5, Cziczó Lajos, Kurucz Miklós, Madai Imre, Ulmann Károly 4-4, Cziczó János, Klár Adolf, Kostya János, Lókodi Sándor, Maternik Lajos, Schaff János, Simon Imre, Weidner Gusztáv 3-3, Kupecz Mihály 2 k. 40 f., Debreczeni Lajos, Lechner Károly, Komáromi József, Kecskés Péter, Mauk József, Nemes Gábor, N. N., Béthy György, Ruz Ferencz, Varga József, Weisz Jakab 2-2, Ármós József, Kiss Péter, Kirni György, Jándi Mihály, Szibrincz Mihály, Szathmári Ferencz, Szücs János és Tóth Imre 1-1 korona, ifj. Illés Sándor 80 fillér, Hasenröhl Alajos 60 fillér és Szabó György 40 fillért. Fogadják kegyes adakozásukért, valamint a munkás dalárda szives közreműködéséért köszönetünk nyilvánítását. Az egylet nevében: Széplaki József elnök, Varkoly Gyula jegyző.

* Tánctanítás. Alföldy Károly tánc-tanár, teljes kényelemmel berendezett tánciskoláját folyó évi szept. hó 12-én megnyitja. Beiratások eszközölhetők bármely időben lakásán, Péterfia u. 2. sz.

* Zeneestély az Angol királynő szállodában. Az Angol királynő szálloda éttermében ma este a Magyar testvérek általános kedvelt kitünő zenekara fog zeneestélyt tartani. Kitünő ételek és italok. Valódi pilseni sör. Ujonnán berendezett fényes kávéház.

A szegény ember butora.

— Távirati tudósítás —

Fővárosi tudósítónk táviratozza, hogy dr. Plósz Sándor igazságügy-miniszter törvényjavaslatot készít

elő, mely szociális szempontokból igazán nagyfontosságú és arra hivatott, hogy sok szegény családot megmentsen az elpusztulástól, a kétségbeeséstől.

A törvényjavaslat ugyanis ki fogja mondani, hogy a házi butorok nem képezhetik végrehajtás tárgyát, nem foglalhatók le, nem árverezhetők el.

Igen természetes, hogy e humanus javaslat, melyért igazán melegen üdvözljük az igazságügy-minisztert, csak azt célozza, hogy a szegény családok ne váljanak földönfutó koldusokká az által, hogy butoraikat elszedik és így az ugynevezett luxus-butorok persze ki lesznek véve a javaslat intézkedései alól.

TÁVIRATOK.

A királyné emléke.

Budapest, szept. 10. Erzsébet királynő elhunytá alkalmából ma hivatalos gyászistentiszteletet tartottak a budavári koronázó templomban, amelyet fényes gyászpompával ékesítettek fel; a főhajó közepére pedig fényes ravatalt állítottak. A ravatalnál és a főhajó mentén a koronaörség tagjai alkottak sorfalat; magát a ravatalt a koronázási jelvények és az ország czimere ékesítették. Tíz óra zsufo-lásig megtelt a templom gyászoló közönséggel, melyben a táraadalom minden osztálya képviselve volt. Ott voltak: Széll Kálmán miniszterelnök vezetése alatt az összes Budapesten tartózkodó miniszterek. A főrendiház és a képviselőház elnöksége s számos képviselő, Bánffy Dezső báró főudvarmester, Lobkovitz hadtestparancsnok, Rohonczy térparancsnok és mintegy ötven törzstiszt. Az egyetemi karok képviselői, a konzulátusok és a közélet számos kitünősége. A gyászistentiszteleten Vaszary hercegprímás pontifikált fényes segédlettel. Mise alatt a templomi ének- és zenekar Vavrincez Mór rekviemét adta elő.

Bécs, szept. 10. Ő felsége ma reggel hét órakor jelen volt a schönbrunni kastély kápolnájában Erzsébet királyné halála alkalmából olvasott csendes misén. A miséről Ő felsége egyenesen Bécsbe hajtattott a kapuczinusok templomában levő császári sirboltba s ott a boldogult hitvese koporsójánál magában elmélyedve hal-kan imádkozott. Imáját végezve, némán, szóltanul hosszasan szemlélte a magyar nők által fölállított emléket. Tíz óra or a kapuczinusok templomában Janauschek quardián ünnepies requiemet tartott.

és dus választékban beszerezhetők:

A legdivatosabb szövetek megérkeztek Weisz Adolf posztókereskedőnél, Debreczen, Kossuth-utca, Első debreczeni Takarékpénztár-épület.

Zavargások Boszniában.

Szerajevó, szeptember 10. Bosznia és Herzegovina néhány nagyobb városában, mint Mosztárban, Bihácsban Travnikban stb., a szultán jubileuma alkalmából komoly zavargások voltak. Ugyanis a hatóságok a mohamedánoknak eleinte megengedték, hogy küldöttséget menesztessenek Konstantinápolyba, hogy házaikat fellobogóztassák és kivilágítsák. A jubileumot megelőző nap azonban Szerajevóból ellenrendelet érkezett, mire a helyi hatóságok a fellobogóztást és kivilágítást eltiltották. A mohamedán lakosság mindennek daczára „Cok jesa padisa“ (éljen a szultán) feliratu zászlókat tűzött ki. Erre csendőrök vonultak ki és letépték a lobogókat. A komolyabb zavargások este voltak, midőn a csendőrség behatolt a mohamedán templomokba és házakba s a gyertyákat és lámpákat kioltották és az ablakokból a gyertyákat kidobálták. A lakosság Mosztárban komoly ellentállást fejtett ki, úgy hogy 4 zászlóalj katonaságot kellett rekvirálni. A dulakodásban egy csendőr életveszélyesen megsebesült. Igen sok mohamedánt letartóztattak. Travnikban szintén komolyabb zavargások voltak, úgy hogy katonaságnak kellett közbelépnie.

A burok végküzdélme.

London, szeptember 10. Egy londoni lapnak Rietfontainból nyert távirati értesítése szerint az angol csapatok elfoglalták a burok végső erős pozícióját Lydenburgot. Kétségbeesetten küzdöttek a burok a tulerő ellen de végre is menekülni voltak kénytelenek ágyaik mind az angolok kezébe kerültek. A burokat Botha tábornok vezette s vele voltak Krüger és Steyn elnökök is. Sikertelenül ugyan megmenekülniök a megvert seregmaradványaival együtt, de Hamilton tábornok nagy üldöző sereggel éjjel-nappal a nyomukban van.

A román-bolgár konfliktus.

Szofia, szeptember 10. Ugy a fővárosban, mint a vidéken még mindig nagy agitáció folyik a kedélyek felizgatására. Ruszcsukból mintegy 200 előkelő polgár aláírásával memorandumot küldtek a miniszterelnöknek, melyben arra kéri, hogy lépjen fel erősen a bolgár-román konfliktusban, minthogy Bulgária polgárai nem nézhetik nyugodtan, hogyan inzultálják és fenyegetik hazájukat. A kormány félhivatalosa, a „Narodni Prava“ így ír: A román hatóságok még mindig üldözik honfitársainkat. Nem akarunk szólani a román rendőrközegek brutalitásáról, mely közmondássá vált.

Csak konstatáljuk, hogy a román kormány türi honfitársaink bántalmazását és üldöztetését. Ha már a kötelesség arra kényszerít bennünket, hogy mint jó szomszédok, passzív nézői maradjunk a barbárságnak, azt azonban követeljük kormányunktól, hogy Románia vad eljárása ellen erősen felszólaljón.

Anarkisták a pápa ellen.

Róma, szeptember 10. Vatikáni körökben óriási izgatottságot keltett a hír, hogy a pápa ellen az anarkisták merényletet terveznek. Az összeküvést a rendőrség fedezte fel. Több elkobzott levélből ugyanis kitűnt, hogy az amerikai anarkisták végrehajtó bizottsága elhatározta a pápa meggyilkoltatását. A vatikánban nagyszabású óvintézkedéseket tettek az esetleges merénylet meggátolására.

Széttepett állatszselidítő.

Zólyom-Radvány, szeptember 10. A Klondsky-téle vándorló állatseregletben, mely pár nap óta itt tartja előadásait, tegnap borzalmas szerencsétlenség történt. Előadás alatt ugyanis Klondsky János, a menageria tulajdonosa, ki egyszersmint jeles szelidítő is, egy hatalmas barna medve ketreczébe ment be produkciót tartani. Egy darabig jól is ment minden, egyszerre azonban a vadállat rávetette magát a szerencsétlen szelidítőre s bizonyos dühvel kezdte azt marcolni. A rémes jelenetre a közönség között óriási pánik támadt s az elző pillanatban senki sem gondolt a menekülésre. Mire aztán egy elősiető rendőrnök sikerült a fenevadat agyonlőni, már a szegény Klondsky a szóteljes értelmében darabokra volt tépve. Klondsky Jánost az ország csaknem minden vidéki városában ismerték s Debreczenben is többször megfordult az országos vásárokon alkalmával.

Tűzoltó-kiállítás Berlinben.

Budapest, szept. 10. Tűzoltó-kiállítást rendeznek a jövő évben Berlinben, az ottani tűzoltóság ötven éves fennállása alkalmából. Ezen kiállításon külföldi városok is képviselve lesznek. Scerboszky Szaniszló, a székesfővárosi tűzoltóság főparancsnoka már tett előterjesztést a tanácsnak az iránt, hogy ezen kiállításon Budapest tűzoltó-intézménye is méltón legyen képviselve.

Transvaal.

Fokváros, szeptember 9. Jó forrásból híre jár, hogy a németalföldi vasutttársaságnak Pretóriában lefoglalt iratai közt a társaság amsterdami vezetőségével váltott számos oly irat van, a melyek azt mutatják, hogy a társaság tényleges hadviselő volt a burok részén. A társaság műhelyeit ágyujavításokra és ágyugyártásra használta és a csapatoknál lévő alkalma-

zottainak fizetését tovább is kiadta. Azonkívül a Fokföldre és Natálba vezető vonalakat üzemben tartotta, míg azok a burok kezében voltak, de szétrombolta, mielőtt a burok kénytelenek voltak visszavonulni.

Szénmunkások mozgalma.

New-York, szeptember 10. A szénmunkások nemzeti bizottságának egyik tagja oda nyilatkozott, hogy a munkaadókkal fölmerült viszály elintézésén fáradoznak, de utasították a munkásokat, hogy a sztrájkra készen álljanak.

Budapesti tőzsde.

Szept. 10. Buza októberre 7.62. Buza áprilisre 8.00. Rozs októberre 7.07. Zab októberre 5.27. Tengeri szept. 6.32.

VEGYES.

Gyilkos pinczemeszter. Rettenetes éjszaka volt a minap, mint Rómából jelentik, Órino Zenobia grófnőnek és egy nála vendégségben volt barátnőjének Ankona mellett levő villájában. — A grófnő gyanakodott pinczemeszterére, Nicoletti Cezarera, hogy a pinczét hűtlenül kezeli, titokban eladja a rábizott bort és alapos gyanuját nyíltan meg is mondta. A pinczemeszter ezen annyira feldühödött, hogy éjszaka idején bement a hölgyek szobájába és a grófnőt agyonakarta löni. A két asszonynak sikerült valahogy a szomszéd szobába menekülnie, amelyet elzártak és eltorlaszoltak. — E közben karabinierket hívtak, akik elől a pinczemeszter a szobájába menekült. Az első karabinierit, a ki lábát a szoba küszöbére tette, a döhöngő lelőtte. Azután rendszeres lövöldözés kezdődött, míg végre Nicoletti több sebből vérezve összerogyott és aztán elfogták. Az összecsendült népet alig lehetett megakadályozni abban, hogy a gyilkost meg ne lincselje.

Borzalmas gaztett. Egy jaroslavi orosz parasztember borzalmas módon pusztította el hitese feleségét, hogy a leányt, a kit utólag megszeretett, elvehesse. Gyilkos tervéről értesítette előre s szüleit s azokkal együtt követte el a gaztettet. Valami csekélység miatt veszekedést kezdett a feleségével s végül egy baltával agyoncsapta. A holttestet azután összevagdalta apró darabokra, zsákba gyömöszölve kivitte a határra s ott a földeken szétszórta. A gyilkosság azonban kiderült s egy bestiális parasztot, valamint szüleit elfogták.

MULATTATÓ.

A jó fiuk.

— Mama, hoztunk neked egy kis fagyaltot.

— Milyen jó fiu vagy, hogy gondoltál erre ebben a nagy melegben. Hol a fagyalt?

— Tudod mama, olyan gyorsan olvadt, hogy kénytelenek voltunk Pistával leülni az utcán és megenni.

A jó barát.

— Tudod-e — beszél a humorista író — hogy legjobb tréfáim rendszeresen reggel jutnak eszembe, közvetlen felébredésem után?

— Ez érdekes! — feleli a jó barát. — En pedig rendszeresen este olvasom azokat, közvetlen mielőtt aludni megyek.

Nem lehet.

— Az én feleségem beszél, beszél, örökösen beszél!

— Az nem lehet! Kell, hogy néha másokat is meghallgasson, különben nem szeretné őt annyira a nőm.

CSARNOK.

A várrom tündére.

— Regény. —

Írta: THAN GYULA.

(Folytatás.)

Az utat fel a várrom felé most már kettőzött lépésekkel tették meg és a mikor a várromhoz értek, a kaput csakugyan nyitva találták.

— Nyitva a kapu! — kiáltották csodálkozással a tömegeből többen, akik mitsem hallottak a bíró és a pástorfiu közt lefolyt beszélgetésből.

— Talán azt jelenti, hogy szívesen látnak, — kiáltották mások.

— Vagy megéreztek, hogy jövünk és idejében elmenekültek — jegyezte meg egy az uri társaságból.

— Ni ott valami irás van a kapun! — kiáltotta a bíró. — No mielőtt tennék valamit ezt előbb elolvassuk.

— Hazugság lesz akármi áll rajta — vágott bele Bártai Elemér. — a többi írással is ámitották, félrevezették a népet.

A bíró azonban figyelembe sem vette Bártai szavát, hanem odafordult a néptömeghez és így szólt:

— Polgártársak! Csendben legyenek kentek, míg azt az írást el nem olvasom. Ki tudja mi áll rajta, hátha szépszerivel megadják magukat. Mire való lenne akkor a háborúskodás.

— Igaz! Ugy van! — zúgták rá.

Csak hogy ez sehogysem tetszett Bártainak.

— Legyenek hát kentek csendben, türelemmel egy pár perczig.

— A bíró erre a várrom kapuja elé lépett, a melynek sarkánál szépirással állott a következő tartalmu felhívás.

Jó emberek, a kik itt jártok, olvassátok el figyelemmel ezeket a sorokat, mielőtt a várrom kapuját átlépnétek. Benn a romban nem úgy, ahogy a néphit tartja tündérek, vagy szellemek, hanem a kastély egyedül jogos tulajdonosa, urnője lakik a leányával. Ti mindnyájan ismertétek a kastély urát Bábolnay Kálmánt, ti mindannyian tudjátok milyen árván, elhagyottan maradt felesége és leánya. Nos, hát bánatukban ők zárkóztak ide a világ elől. Ha nem hiszitek jertek be. Nyitva előttetek a kapu. Győződjétek meg, hogy nem szellemeket, de Bábolnayné és a leányát találjátok benn. Ha szent előttetek Bábolnay emléke, akkor tisztelettel lépitek át a küszöböt.

Ez volt a felhívás tartalma.

A bíró megilletődötten olvasta végig. Ahogy elvégezte, visszafordult s oda ment a tömeghez. De Bártai rosszat sejtve sietett elébe.

— Nos bíró uram?
— Elolvastam.
— És?
— Határoztam.
— Azt, hogy betörünk ugy-e?
— Azt, hogy lerakjuk a kaszát kapát.
— Le, miért?
— Mert ezt a küszöböt a mi népünk csak tisztelettel lépheti át.

— Miért? hát mi van azon az íráson,
— hűledezett Bártai Elemér.

— Az van rajta, hogy a várromot a mi jó nagyságos urunk özvegye és leánya lakja, akiknek mi egytől-egyig tisztelettel és hálával tartozunk.

— Hazugság!

— Honnan tudja a nagyságos ur?

— Hát bíró uram honnan tudja, hogy nem az?

— Onnan, mert ha nem volna igaz, nem is írják ki. Hiszen itt mindenki ismeri Bábolnay özvegyét, ezt a népet más el nem ámithatja, mi ráismerünk.

Bártai Elemér csak most kezdte érezni, hogy hajótörés előtt áll. Terve könnyen semmivé lehet. A nagy küzdelem, lótas, futás, irgatás mind hiába való volt, nem használt semmit, most megtörik a bíró csökönységén.

Másképen gondolkozott azonban a bíró, akit örömmel töltött el a felhívás.

(Folyt. köv.)

HIRDETÉSEK

jutányos áron
felvételnek a kiadóhivatalban, főtér Blodermann-p.

8638

1900

Árverési hirdetemény.

A közös hadseregbeli lovaskaszárnya mellett levő Juhász Józsefné, mintegy 4 köblös, Hegedüs István-féle mintegy 2 köblös, Szotyori Nagy Károly-féle mintegy 8 köblös majorsági föld laképülettel, szállóültetvényekkel és gyümölcsösökkel együtt az 1900 évi Október 1-től az 1903 évi Október 1-ig terjedő 3 évre az 1900 évi szeptember 24-én délelőtt 9 órakor a városháza nagytermében tartandó árverésen haszonbérbe adadni fog.

Miről az árverelni szándékozók azzal értesítetnek, hogy a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, bánatpénzül az árverelő bizottság kezéhez letendő s hogy az árverési feltételek a számvésésnél megtekinthetők.

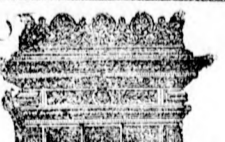
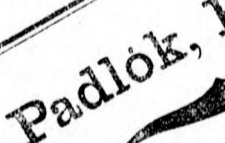
Debreczen, 1900. szept. 6.

A városi tanács.

Nem közönséges spiritus, vagy Bernstein Lack,
hanem egy gyorsan száradó készítmény,

remek fénynyel
és fedő erővel

A leggyorsabb szritó erejénél fogva a legelegnyebb padlók is bevonhatók.

Ujj! Nagyszerű! Ujj!
Padlók, Falak, Butorok stb. bevonására
„EOLIN LACK“
Törvényileg védve.

Fed minden előbbeni festéket.

Egyelőre 5 színben.

Azonnal szarit.

Szín és fény együttesen.

Tartósságért jótállás.

Kapható Debreczenben:

Parti Frenchnél

Eredeti bádög szelenczékben.

Kovács Gyula vaskereskedő.

Piacz-utca, a Bika szálloda mellett.

Mint egyedüli elárusító Debreczen és vidékére ajánlja nagy választékban raktáron levő, elősmert legjobb minőségű

EPERJESI CSERÉPKÁLYHÁIT,

melyek az iparágban első rangot foglalnak el és számos elsőrendű kitüntetésben részesültek.

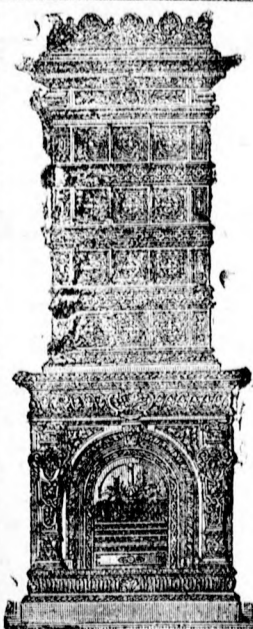
Jutányos árak mellett

a legszolidabb és a legpontosabb kivitel biztosítatik.

Egész épületek kályhaberendezését tetemes árendemónnyal vállalom el.

Régi kályhák tisztítását és átrakását előnyös árak mellett eszközöltem.

Kész felállított mintakályhák raktáromon megtekinthetők.

Apró hirdetések.

Dija: 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szög 8 fillér.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Apró hirdetések

felvételnek a
kiadóhivatalban,
Főtér, Biedermann-palota.

Allást keresők

és
munkaadók,
vevők és eladók,
bérlők

és
bérbeadók

és mindazok, akik a nagy közönség köréből keresik az érdekelt feleket,

hirdessenek

a „**Debreczeni Újság**”

APRÓ HIRDETSEK
rovatában.

Bádogos üzlet ötven év óta fennálló, a főtéren, jutányosan eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Magyar német, francia nyelvből leczkék adására vállalkozik egy oklevéles tanítónő. Leczkét ad lakásán és lakásán kívül. Tanít esti órákban is Czim: Szent Anna utca, Gondy-ház.

A Rác László féle homokkerti (II. járás 131. sz.) fél nyilas szőlőtermése szept. 15-én délután 3 órakor a helyszínen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Honvéd önkéntesi egyenruha papotban eladó. József kir. herczeg-u. 28. hátul.

Révész Zsigmond czipő-, kalap és uri divatáru üzletét 1900. november hó 1-től a városi bérházban Mendelovits Lajos dohánytözséde szomszédságába helyezi át. November 1-éig igen jutányosan lehet vásárolni a mostani helyiségben.

Tajték por a legjobb zsír peccsét tisztító szer kapható Schwartz Dánielnél Bika szálloda alatt.

Kitünő ruhakefék. Hazai készítmény hajkefék és fogkefék kézi és csizrok seprők mindenfaj esetek és meszelők jutányosan beszerezhetők Márton Gyula férfi divat üzletében a Bika szálloda mellett.

7 és fél nyilas föld az ebesi állomás közelében eladó Értekezhetni Erzsébet-ut 34.

Haszon bérlet mikes-pécsi határban 120 (1200□) hold tagbirtok, tanyai épületekkel ellátva a bagosi lerakodó vasuti állomáshoz 10 percznyire 1901. évi augusztus hó 1-től több évre haszonbérbe kiadó. Értekezhetni: Varga-utca 7-ik szám, a háztulajdonosnál.

IV polg. végzett leány ajánlkozik gyermekek mellé. Német, és részben a francziát is bírja, tanítást is elvállal. Czim a kiadóhivatalban.

Friss sertés hús zsirnak való és háj naponta kapható: Somogyi Gyula hentesnél. Csapó-utca 4. sz.

Ház Kossuth utcában családi viszonyok folytán jutányosan eladó esetleg bérbe adó. Értekezhetni: Kossuth u. 31 Szvatosnál.

Czimbalom pedálos eladó Kut-utca 30 szám.

Feltünő olcsón Vetőgépek

13-szoros Schutleworth, 15-szoros Schlick, 17 és 19 soros Umráth, 21 soros Zaladrill előnyös fizetési feltételekkel. Megtekinthetők Piacz-utca 26, nagytözsde udvarán gépraktárosnál, ugyanott kölcsön kiadó vetőgép és konkolyozó.

Egy jó karban lévő sertés hizlaló földdel együtt a fárosi faraktár mellett bébe kiadó értekezhetni; Teleky (Bárány) u. 27.

Aranyéremmel kitüntetett tökéletes fagymentes kutszivattyuk 60 koronától kezdve díjtalan felállításal, — egyéb építkezési vastárgyak házhoz szállítással gyári áron kaphatók.

A szüret idejére pedig minden külföldinél jobb és olcsóbb szintén aranyéremmel díjazott, saját gyártmányu

Borsajtók és szőlőzuzók lesznek raktáron a
Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság

Péterfia Hadház-utcai telepén, mely mindennemű gazdasági, ipari- és háztartásigépek javítását is legjutányosabban végez

Legjobb és legolcsóbb czipők bevásárlási forrása

A legelőnyösebb vásárlás eszközölése céljából a tisztelt vevőközönség érdekében áll czipő szükségletét

TOLNAY DÁNIEL

Debreczen, főtér főpostával szemben levő

Férfi-, Női és Gyermekek-czipő Nagyáruházából

beszerezni, hol óriási választékban szép formájú szolid elven készített tartós czipők oly meglepő olcsó árban kaphatók, mint a milyen bárhol sem nyújtható.

Legujabb divatu kalapok és nyakkendők, legjobb minőségű férfi ingek, harisnyák és egyéb uri divat cikkek bámulatos olcsó árban.

Legjobb és legolcsóbb czipők bevásárlási forrása.

Bikszádi

árlappal és

ismertető

könyvecskével

bérmentve

szolgál

a

kutkezelőség

BIKSZÁD

(Szatmár-

megye.)

BIKSZÁDI ásványos gyógyvizet,

mely egyedüli a maga nemében, több hírneves egyetemi orvostanár és hírneves vidéki orvosok. hatásánál fogva fölébe helyezik a külföldi és drága Seltzs és Gleinhembergi vizeknek. Gyógyító hatása a bikszádi ásványos gyógyviznek kitünően bevált idült és heveny légesőhurut, hangszálag hurut, vércöpés ellen. Nagy konyhasó tartalmánál fogva vérhányás, tüdőcsucs hurutnál és kezdődő gümőkór-nál, továbbá kitünő eredmény értek el a Bikszádi víz alkalmazása által emésztetlenség, idült- és heveny dyomorhurut, máj- és epe hólyagbántalomnál, a belek renzhe működésénél, vesehomokban szenvedőknél, görvélykóros daganatoknál, heveny és idült női bántalmaknál, mint specificeium vált be.

A bikszádi viz bérlője és a sztojkaí viz főelárusítói:

ALMER LAJOS és KÁROLY
nagybányai lakosok.

SZTOJKAI ásványvizet,

mint Erdély gyöngyét, nem hiába nevezték el magyar karsbaldi viznek, mert tényleg annak gyógyhatása, a szigoru diéta betartásával; idült gyomorbántalom, máj- és epehólyag, valamint epékó bajoknál, nemkülönben cukorbetegségnél alkalmazva valóságos csodákat művel, kitünő hatása a sztojkaí ásványviz a légzőszer-tartalmánál fogva, akár borral, akár gyümölcszörppel vegyítve, mint kellemes üdítő ital pártját ritkítja. A Sztojkaí ásványviz hosszhasználata az ép szervezetbe elváltozást nem idéző elős így a rossz ivóvizet is pótolja bármely vidéken, annyival is inkább, mert hosszabb állás után nem csapódnak ki belőle a szilárd alkatrészek, mely tulajdonsága lehetővé teszi a tengeren túli szállítást.

Sztojkaí

árlappal és

ismertető

könyvecskével

bérmentve

szolgál

a

Forrás-

kezelőség

SZTOJKA,

(Szolnok-

Doboka-m.)